

Glas zavveznikov

TRST, sobota 30. novembra 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Felice 8 - Telefon št. 93854 in 94463

OGLASI: Cena za milimeter vsine (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaški L. 55 (osmerice L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglaš L. 43. V vsebini lista (tekstni oglaš) L. 48. Davač ni vstet, plačljivo vnaprej. Oglaš sprejema izključno: S.P.L. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 5; zaostale L. 10. Rokopisov ne vračamo.

Leto II - Št. 446

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 5 lir

Jugoslavija in Grčija enako vojno odškodnino

RAZPRAVA O BEGUNCIH

Lake Success, 30. novembra

Socialnemu, človeškemu in kulturnemu odboru ZN, ki razpravlja o osnutku ustave mednarodne organizacije za begunce (IRO), so predložili 26 jugoslovanskih, poljskih, sovjetskih in ukrajinskih poravnave glede ponovne naselitve in pravic beguncev.

V ardu je odbor razvil dva socialna predloga: sovjetski zastopnik je zahteval, naj IRO odtegne pomoč vojaškim beguncem, ki izhajajo propagando proti vrnitvi v domovino. V drugi razpravi je zahteval, da v begunskih taboriščih, posebno pa v tistih, katere vzdržuje uprava za pomoč in obnovo Zdrženih narodov, ne izvajajo delovne discipline.

Gospa Rooseveltova je ugovarjala, da taborišča poslužujejo za begunce, katerih odbori, katere izvolijo begunci, iz lastnih vrst, da jih zaostopajo.

Zavrženi sovjetski predlog, je hotel doseči, da bi ustanova IRO odtegnila pomoč beguncem, ki se iz sovražnih razlogov ne želijo poslužiti pomoči vlad, kamor so begunci pristigali, in ki se ne želijo vrniti v domovino ter sodelovati s svojim narodom pri obnovi države.

Drugi sovjetski predlog je hotel preprečiti pomoč beguncem, ki so pripadali vojaškim beguncem, ki so pomagali Hitlerju. Nemški predlog so zavrnili, ker so Zdrženi narode ugovarjali, da se to ne bi smelo vsebovati v ustavi ustanove IRO.

Poročnik Frank Beswick (Zdrženi narodi) je po seji izjavil, da so v osnutku ustave sprejeli načelo, da begunci proti volji niso prisiljeni vrniti se v domovino. Če, katerih politično prepričanje ni v skladu s politiko nekaterih vlad, se ne želijo vrniti v domovino, je izjavil poročnik Beswick.

**FRANOSKI KOMUNISTI
VABIJO SOCIALISTE
IN RADIKALE**

Franoski komunisti so pozvali socialiste in radikale, naj se združijo v stranko, ki bi imela enotno politiko. Skupina, kateri bi načelovali komunisti, bi bila tako v polotoku, da bi mogla nadzorovati novo vlado, ki bi morala sestaviti v ardu, ko bo narodna zbornica imenovala novega ministrskega predsednika.

**BRITANJA 50%
ZA ANGOLOAMERISKO
PODROČJE**

Washington, 30. novembra. Britanska vlada se je izrazila pripravljenost na celotno prevzeti 50% stroškov gospodarskega financiranja Boenotnega anglo-ameriškega področja Nemčije, odločila pa je siceriden uradnega sporazuma.

**BRITANIJA ZAHLEVA
svobodne poljske volitve
Aretacija dveh voditeljev
socialistične stranke**

LONDON, 30. novembra. — Včeraj so objavili britansko noto, ki so jo 22. novembra poslali poljski vladi. V njej opozarjajo poljsko vlado na volilni zakon, ki ga je odobril poljski narodni svet, poleg tega pa tudi na stališče, ki ga je izrazila britanska nota z dne 19. avgusta, v kateri so opomnili poljsko vlado na obvezo, da izvede "svobodne volitve".

Bevin ponovno o vprašanju umika sovjetskih čet z Balkana

Sporazumi namestnikov:

1. Meja med Italijo in Trstom
2. Tržaško državljanstvo
3. Umik zavezniških čet

LONDON, 30. novembra. — Na včeršnjem zasedanju so zunanji ministri niso mogli sporazumeti o italijanski in bolgarski vojni odškodnini, sklenili so pa, da se bodo o tem skusali sporazumeti drugi. Dopisnik "BBC" Barman pravi, da so v glavnem razpravljali o tem, ali naj dobi Grčija enako vojno odškodnino kot Jugoslavija — kar je Bevinovo stališče — ali pa naj dobi Jugoslavija dvakrat toliko kot Grčija — kar je Molotovljevo stališče.

Bevin je odločno zagovarjal načelo enakosti, ki ga je priporočila pariska mirovna konferenca. Po vrsti predlogov in protipredlogov, je sovjetski zunanji minister to načelo sprejel, izjavil pa je, da ni pravilno. Nobenega sklepa niso dosegli o višini vojne odškodnine, ki naj jo plačata Italija in Bolgarija. Vsi ministri so ostali pri svojih prvotnih stališčih.

Dopisnik pravi, da je Bevin načel vprašanje umika sovjetskih čet z Balkana, ki ga je sprožil že v začetku tega meseca. Britanski zunanji minister je vprašal, ali sovjetske zasedbene sile v Avstriji bi bile mogle uporabljati drugih poti za svezjo z Avstrijo kot jih uporabljajo zdaj. Molotov je odgovoril, da ne; o vprašanju niso več razpravljali.

«Reutersjev diplomatski dopisnik poroča iz New Yorka o včeršnjem sestanku namestnikov zunanjih ministrov, ki so dosegli sporazum o državljanstvu na svobodnem tržaškem področju. Razpravljali so tudi o gospodarskih dolobah, ki so jim jih v ponovni pretresi izročili zunanji ministri ter o vprašanju podonavne plobove. To vprašanje še ni rešeno. Pričakujejo, da bo osrednja točka tega razpravljanja Molotovljeva formula o načelu svobodne trgovine po Donavi v okviru splošnih trgovinskih obilicajev. Nekateri opozarjajo, da poudarja ta formula široko možnost za različno ravnanje s različni državami.

Poročajo, da so namestniki zunanjih ministrov včeraj dosegli sporazum o meji med Italijo in svobodnim tržaškim ozemljem, ki izključuje formulo o tržaškem državljanstvu. Mislili so, da so vojaški veščaki dosegli sporazum o roku za umik zavezniških čet iz Trsta. Zavezniške čete naj bi se umaknile iz Trsta v 45 dneh od dne, ko bo guverner sporočil Varnostnemu svetu, da morejo krajevne varnostne sile vzdrževati notranji red brez pomoči tujih čet.

Predvčeršnjim so se na seji zunanjih ministrov skoraj sporazumeli o vprašanju proste plobove po Donavi.

Da pospeši delo odborov in končan naloge do Božice, je skupščina Zdrženih narodov sklenila, da bo do delal sedem dni na teden ter pomoči čez dolobno mejo.

V nedeljo se bo sestel politični odbor in dva pododborna za zaupno upravo; drugi odbor bodo pričeli s nočnimi sešedanjimi noč.

Ukrep, ki je podoben ukrepu pariske mirovne konference v njenem zaključnem obdobju, je sledil sklopu tajništva, da morajo odbori končati delo do prihodnjega petka.

Plenarna zasedanja skupščine, ki bodo morala sprejeti končne sklepe o vseh vprašanjih, o katerih so razpravljali odbori, se bodo začeli naslednje nedeljo, 13. decembra, in se bodo končala 18. decembra. Mnogi delegati so že rezervirali mesta za vrnitev v domovino za 14. decembra.

**TUDI JUGOSLAVIJA
BO IZVEDLA PETLETKO**

Beograd, 30. novembra. Mariat Tito je izjavil, da bo tudi Jugoslavija izvedla petletko, ki bo v obdobju spreminila iz poljedelstva v industrijsko državo.

Mariat Tito pravi, da bodo po vsej Jugoslaviji izvedli tekočo industrijo, proizvajajo električne sile pa bodo kar potrošili. Vse to je Mariat Tito povedal odposlancem iz Trsta Italije in Slovencem, ki so bili v Trstu. V svoji zemlji je bogata, vendar je sadove te bogastve. Prej so bile tovarne v tujih rokah in tujci so jih neusmiljeno izkoriščali. Naio rudo so kupovali po smešnih cenah, nato pa jo izvažali in predelovali ter nam zvoz drago prodajali iz tujke. Od zdaj pa bomo toke izdelke ustvarjali sami. Z denarjem, ki ga bomo dobivali pri izvozu, bomo kupovali dragocene stroje. Skratka, naše gospodarstvo bomo postavili na noge.

Stalin in njegovi najozhji

Josep Stalin v družbi štirih izmed osmih najozhjih ministrov in sodelavcev. Od leve na desno v prvi vrsti Molotov, Stalin, Vorosilov, v drugi vrsti pa Malenkov in Beria, biči notranji minister ki je ob zadnji vladni spremembi po poročilih nekaterih tujih listov prevzel važno mesto šefa atomskih raziskovanj v Sovjetski zvezi.

NENNI O RAZGOVORIH MED JUGOSLAVIHO IN ITALIJO

Rim, 30. novembra. Na četrtkovni seji italijanske ograde je zunanji minister Nenni izjavil, da jugoslovansko-italijanski razgovori v New Yorku doslej niso rodili še nikakega stvarnega uspeha; upa, da bodo uspehi lahko dosegli z neposrednimi stiki. Po dobavi, v katero je posegel tudi De Gasperi, je Nenni obljubil, da se bo posvetil z vlado, če se bo ponudila možnost, da začne s pogajanjmi.

Tako so na predvčeršnjem seji Velika Britanija, Francija in Zdržene države dosegle sovjetski pristatek na njihov predlog, naj bo Donava dostopna vsem državam brez razlike. Sovjetska zveza pa je dosegla njihov pristatek na svoj načrt, ki bo dal obrežnim državam prevladujočo vlogo pri upravi plobove.

«Ansa» poroča, da je gospodarstvena komisija Sveta zunanjih ministrov včeraj razpravljala o dodatku 9, ki obsega obveze Italije in Jugoslavije o dobavi vode in električnega toka svobodnemu tržaškemu ozemlju.

Ob tej priliki so zaslišali tudi italijansko delegacijo, v kateri so bili Cassardi, Ortana in Relli. Delegacija je ponovila predlog, ki so ga stavili že v Parizu: popravilo meje, da kraj, ki imajo vso elektriko, ne silo, ne bi bili oddeljeni o krajev, ki jo trojijo. Trstu naj bi dodelili dve centrali, odkoder bi dobivali elektriko silo brez vsakih sedanjih in bodočih omejitev.

Delegacija je predložila tudi novo formulo za trgovinski promet ter za obalne plobove med svobodno državo, Italijo in Jugoslavijo. Seja je potekala v prijetnem ozračju, katerega so predvsem pokazali Jugoslovani.

Da pospeši delo odborov in končan naloge do Božice, je skupščina Zdrženih narodov sklenila, da bo do delal sedem dni na teden ter pomoči čez dolobno mejo.

V nedeljo se bo sestel politični odbor in dva pododborna za zaupno upravo; drugi odbor bodo pričeli s nočnimi sešedanjimi noč.

Ukrep, ki je podoben ukrepu pariske mirovne konference v njenem zaključnem obdobju, je sledil sklopu tajništva, da morajo odbori končati delo do prihodnjega petka.

Plenarna zasedanja skupščine, ki bodo morala sprejeti končne sklepe o vseh vprašanjih, o katerih so razpravljali odbori, se bodo začeli naslednje nedeljo, 13. decembra, in se bodo končala 18. decembra. Mnogi delegati so že rezervirali mesta za vrnitev v domovino za 14. decembra.

**TUDI JUGOSLAVIJA
BO IZVEDLA PETLETKO**

Beograd, 30. novembra. Mariat Tito je izjavil, da bo tudi Jugoslavija izvedla petletko, ki bo v obdobju spreminila iz poljedelstva v industrijsko državo.

Mariat Tito pravi, da bodo po vsej Jugoslaviji izvedli tekočo industrijo, proizvajajo električne sile pa bodo kar potrošili. Vse to je Mariat Tito povedal odposlancem iz Trsta Italije in Slovencem, ki so bili v Trstu. V svoji zemlji je bogata, vendar je sadove te bogastve. Prej so bile tovarne v tujih rokah in tujci so jih neusmiljeno izkoriščali. Naio rudo so kupovali po smešnih cenah, nato pa jo izvažali in predelovali ter nam zvoz drago prodajali iz tujke. Od zdaj pa bomo toke izdelke ustvarjali sami. Z denarjem, ki ga bomo dobivali pri izvozu, bomo kupovali dragocene stroje. Skratka, naše gospodarstvo bomo postavili na noge.

Populisti zahtevajo koalicijsko vlado v Grčiji

Izredna ministrska seja

ATENE, 30. novembra. — Grški populistični poslanci so včeraj izdali javen poziv, v katerem pozivajo k sestavitvi koalicijske vlade in grozijo, da bodo glasovali proti rojalistični Tsaldarisovi vladi. Zvedeli so, da bodo poziv predložili kralju, da bi dokazali, da «sedanja vlada nima podpore parlamentarne večine».

Dobro obveščeni krogi pravijo, da je na čelu upornega protivladnega gibanja Georges Stratos, stari pristajatelj populistične stranke in bivši minister v vladi Panaghijsa Tsaldarisa, strica sedanjega ministrskega predsednika. Gibanje naj bi podpiral tudi Spiros Markesinis, ki so ga imeli za kraljevega zastopnika v Grčiji, ko je bil ta v prostovoljnem izgnanstvu v Londonu.

Ministrski predsednik je za pomno siloščil sklical izredno sejo vlade, ki naj bi preučila sedanjí politični položaj.

Vladne čete so v četrtki porazile upornike v bližini vasi Mandala in Mavro, približno 16 km severovzhodno od Janice v zahodni Makedoniji. Poročila pravijo, da so se uporniki umaknili proti goram Palkos.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

Grška poročevalna agencija poroča, da je padlo 12 policistov in 1 častnik, 12 vojakov rdece vojske je bilo ranjenih, 5 pa jih pogrešajo. Domnevajo, da so imeli uporniki 70 mrtvih in ranjenih. Pravijo, da so uporniki v vaseh, ki so jih imeli nekaj časa zasedene, delali zverstva.

Republikanski in komunistični krogi pa po drugi strani obtožujejo desničarske enice, in sicer zaradi surovega ravnanja v nekem drugem kraju.

ZAPISKI

MINISTRI IN TRST

Sporazum o statusu svobodnega mesta Trsta, ki ga je dosegel Svet zunanjih ministrov, je vzbudil v svetu precejšen odmev, in sicer predvsem zaradi okolnosti, ker so tik pred njim prišli razgovori zunanjih ministrov na mrtvo točko in so se je spravevali, ali ima razgovore sploh smisel nadaljevati. O tem delu zunanjih ministrov in o sporazumu o tržaškem statusu prinašamo nekatere komentarje:

Diplomatski dopisnik agencije «Reuters» v New Yorku pravi takole: «Grožnja o zastopki dela Sveta zunanjih ministrov se zdi odpravljena in sicer vsaj za zdaj; precej verjetnost je, da bodo se sklenjena besedila vseh petih mirovnih pogodb za bivše Hitlerjeve satelitske države dokončali prej, preden bodo ministri zapustili New York.

«V newyorških krogih so mnenja enako porazdeljena med tistimi, ki imajo napredke do končnega sporazuma o Trstu in mirovni pogodbi z Italijo za uspeh zlatih velen in med tistimi, ki trdijo da predstavljajo Molotovljeve koncesije zmago sovjetske politike.

«Urediti pa je treba še podrobnosti o tržaški svobodni luki, repačice in korpencacije v mirovni pogodbi z Italijo ter podonavsko vprašanje, kar predstavlja nekaj telenih problemov.

«Ker se tike tržaškega statuta, je okoliščino dejstvo, da ga bodo lahko izvajali le v meri, ki jo bo odobril Varnostni svet Zdrženih narodov.

«Če dobro preudrimo, se zdi, da je zdaj vsaka važna točka v tržaškem statusu - irenovanje guvernerja, vrhovna odločitev o guvernerjevi oblasti za izredne primere, odločitev o umiku zavezniških čet ter ureditve vsakega morebitnega narotja med guvernerjem in vlado - odvisna od Varnostnega sveta.

«Dejstvo, da spetno velikim ni uspelo, da bi se sporazumeli o normah, ki imajo namen omejiti uporabo pravice veta v Varnostnem svetu, je zapustilo pri nekaterih govornicah v New Yorku bojazni, da je celotno ureditve tržaškega vprašanja v praksi nemogoče urediti, če bi se katera koli izmed velenih odločila, da uporabi pravico veta, ko bi bila potrebna hitra odločitev za mirno rešitev naproti, ki bi se pojavila na svobodnem področju.

«Trdijo, da bi to lahko zelo otežilo izbiro guvernerja, v kolikor zaradi teh razlogov mogli kandidati za ta položaj mesta ne bi hoteli sprejeti.

«Zdi se, da je pametno, če predvidevamo, da bo upanje, da bi petoro mirovnih pogodb podpisali v New Yorku, razočarano. Če pa bodo nasprotni ministri dosegli sporazum o vseh točkah, bodo nalogo uradne sestave besedila mirovnih pogodb verjetno prepustili namestnikom.

«Če bodo sklenili, da bodo razpravljali o Nemčiji v začetku prihodnjega leta v Evropi, lahko domnevamo, da bodo mirovne pogodbe lahko podpisali tam. V tem primeru - glede na to, ki je potreben za ratifikacijo pogodb in imenovanje guvernerja ter začne vlade v Trstu - Trst ne bo mogel priti pod novi mednarodni režim pred prihodnjo poizdajo.

«Manchester Guardians piše o tržaškem vprašanju: «Sporazum Sveta zunanjih ministrov o Trstu je velik korak naprej. Obe strani sta popustili v važnih stvareh. Molotov je umaknil ugovore proti načrtu zahodnih velen, ki se opira tudi na večinsko odobritev pariske konference. Po tem načrtu naj bi imel guverner avio-kratska polnomočja. V zameno za to pa je Molotov dosegel datum za umik zasedbenih čet, ki sicer ni je vnaprej določen, kakor bi Molotov želel.

«Ostajata še dve kočljivi vprašanji. Prvo vprašanje je izbira guvernerja, od katerega odvisnost in odločnost bo marsikaj obvrstilo. Iskane tega redkega plača, ki bo sposoben za to delo in ki ga bosta obe strani pripravljene priznati, utegne biti dolgo in steno. Drugo vprašanje je, v koliko bodo Italijani in Jugoslovani ta sporazum hoteli sprejeti. Jugoslovani želijo, da bi britanski in ameriške ete šimprej odle (kar si zelo težko tudi mi manj pa so pripravljene snati) svoje mnogo številnejše sile na 5000. Italijani so se vedno bali umika zavezniških čet; mogoče je, da vidijo v novem sporazumu preprosto sredstvo za končno izročitev Trsta Jugoslaviji. Poročajo, da je že mnogo Italijanov preneslo svoje polovne zadeve iz Trsta v Italijo. Še vzmetirjivejšo so govorice da skulata tako Italija kakor Jugoslavija tekmovali s tržaškim pristajalcem, in sicer pripravlja Italija v ta namen Benetke. Jugoslavija pa Reko. To je način, s katerim bi mogla Rima in Beograd in Jese kar amere obremenjati trdo delo, ki so ga opravili v Parizu in New Yorku.

Aserbejdžan odklanja nadzorstvo pri volitvah

Obračunali bomo z reacionarnim ministrskim predsednikom Sultanehom

TEHERAN, 30. novembra. — Teheranska radijska postaja je v četrtki zvečer objavila, da so se kurdske oblasti postavile na stran avtonomne pokrajine Aserbejdžan ter odklonile načrt vlade, ki hoče poslati čete za nadzorstvo volitev v področju aserbejdžanske prestolnice Tabrisa.

Trdijo da je voditelj Kurdov Gazi Mohamed perzijskemu ministrskemu predsedniku Ghavamnu se Sultanehu odločno izjavil: «Volitve lahko nadziram s svojimi močmi.» —Predhodno je Ghavam brozjal glavnemu guvernerju Aserbejdžana dr. Džavidu, da bo perzijska vojska vkrakala v Aserbejdžan in da bo vsak odpor izval nepredvidene posledice.

Volitve bodo 6. decembra. To so sklenili s tem, ko je dr. Džavid torej sporočil, da so vsi sporazumi med pokrajino in osrednjo vlado brez vrednosti.

Radio Tabris je zagotovo, da eho priči dan, ko bomo obračunali z reacionarnim ministrskim predsednikom Ghavamem. Poročal pa je na tem, da sovjetski predlog sprejemo prej, preden bi ga predali pododboru.

